

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин
Кафедра всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання
історичних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор НН інституту історії, права
та міжнародних відносин

Ю.В. Подрез
Ю.В. Подрез
«02» вересня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Галузь знань 29 Міжнародні відносини
Спеціальність 291 Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії
Освітньо-професійна програма Міжнародні відносини

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною
комісією НН інституту історії, права та
міжнародних відносин
«02» вересня 2024 р.

Голова Моцак С.І., кандидат
педагогічних наук, доцент

С.І. Моцак

Суми – 2024

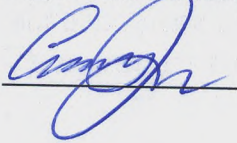
Розробник:

Крупеня І.М., кандидат політичних наук, ст.викладач кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін
Протокол № 1 від «30» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

Моцак С.І., к. пед. н., доцент, завідувач кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Бакалавр	Обов’язкова
		Рік підготовки:
		3-й
		Семестр
5-й		
Лекції		
20 год.		
Практичні, семінарські		
20 год.		
Лабораторні		
Самостійна робота		
48 год.		
Консультації:		
2 год.		
Вид контролю: залік		
Загальна кількість годин – 90		

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Загальною метою викладання та вивчення навчальної дисципліни «Міжнародне право» є засвоєння студентами понятійно-термінологічного апарату та основних положень дисципліни, що пропонується до вивчення, а також умінь розвивати конкретну тему, аналізувати і узагальнювати ключові аспекти, вирішувати конкретні ситуації у відповідності до положень чинного законодавства.

Зазначене предметно стосується сутності знань і навичок правового регулювання міжнародної діяльності та використання відповідних правових норм у практиці професійної юридичної діяльності.

В рамках предметних характеристик цієї програми та відповідно – навчальної дисципліни, вивчення якої пропонується згідно її змісту, – особлива увага приділяється питанню окреслення та пошуку й опануванню ефективних шляхів, способів, засобів опанування теоретичних і практичних способів вирішення проблемних питань міжнародного права.

Курс розрахований на студентів 4-го року підготовки денної та заочної форм навчання відповідного факультету напряму підготовки першого рівня вищої освіти – бакалавр.

На забезпечення досягнення означеної мети вивчення навчальної дисципліни та відповідно до змісту цієї програми, а також інших програмних документів навчально-методичного характеру, спрямовані навчально-освітні заходи, що пов'язані з проведенням лекційних, практичних (семінарських) занять та виконання студентами самостійної роботи, що в цілому передбачає донесення студентам науково-теоретичних і практичних знань з навчальної дисципліни, набуття ними навичок практичної реалізації положень чинного законодавства, розвиток у студентів розумової діяльності й розширення їх світогляду тощо.

Під час навчального процесу й професійної підготовки фахівців відповідного напрямку передбачається застосування різних методів подання інформаційного матеріалу (в т. ч. у поєднанні із застосуванням схем, таблиць, графіків, новітніх технічних технологій тощо).

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначеної освітньо-професійною програмою **інтегральної компетентності**:

ІК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікації та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **загальних компетентностей**:

ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і

технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **спеціальних компетентностей**:

СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.

СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.

СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.

СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.

СК13. Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини.

СК14. Здатність розуміти закономірності розвитку та самостійно аналізувати ситуацію в країнах і регіонах світу на основі інформації політичного, історичного, економічного, культурного, правового характеру із застосуванням міждисциплінарних та наукових методів досліджень міжнародних відносин.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Навчальна дисципліна «Міжнародне право» відноситься до основних навчальних дисциплін підготовки профільних фахівців відповідного напрямку галузевої майстерності та за своїм змістом і формою **взаємопов'язана** з науково-теоретичними розробками інших як загальних навчальних дисциплін, так і профільно-галузевих (конституційного, адміністративного, господарського, цивільного, фінансового, та деяких інших галузей права й законодавства).

3. Результати навчання за дисципліною

ПРН 2. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.

ПРН 3. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.

ПРН 4. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.

ПРН 6. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

ПРН 15. Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.

ПРН 16. Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінка рівня та якості знань студентів здійснюється у відповідності до методики рейтингової оцінки та полягає у здійсненні розрахунку суми балів за всіма видами практичних завдань та результатами самостійної роботи. Акумулявання (накопичення) балів здійснюється протягом семестру.

Під час складання заліку здійснюється тиражування індивідуальних завдань згідно з кількістю студентів чи їх груп (за варіантами) шляхом змішування базових завдань, різноманітністю їх комбінування та варіювання.

Залік проводиться в усній або письмовій формі за умови попередньої підготовки студента.

Щодо системи розподілу балів, які отримують студенти та рейтингової системи, яка трансформується в національну шкалу та шкалу ECTS, то відповідні відомості наведені у цій програмі.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Розподіл балів

Поточний контроль											ІНДЗ	Загальна сума
T1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T10	50	20	100
Поточний контроль												
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			
Контроль самостійної роботи												
3	5	3	3	3	3	3	3	3	3	30		

4.1. Критерії оцінювання видів роботи для поточного контролю

Під час оцінювання результатів навчання застосовується накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання якості виконання здобувачами вищої освіти всіх видів аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямованих на опанування навчального матеріалу шляхом поточного та підсумкового контролю.

Система оцінювання курсу реалізується згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти під час відвідування лекцій, участі у семінарах та виконання інших видів роботи.

Поточний контроль складається з таких компонентів:

- **50 балів:** участь у семінарах – підготовка аналітичних звітів та доповідей і пред'явлення результатів в аудиторії у вигляді усних відповідей, участь в обговоренні семінарських питань / дискусіях, виконання практичних завдань.

- **20 балів:** підготовка індивідуального творчого завдання (презентації, рейтингів керівників, історичної передвиборчої компанії, слоганів правління тощо).

- **30 балів:** опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка рефератів, есе тощо.

Разом – 100 балів.

В Університеті передбачено можливість перезарахування результатів неформальної та/або інформальної освіти відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені

А.С. Макаренка (<https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/normatyvno-pravova-baza>).

Перезарахування результатів здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених освітньою програмою.

Перезарахуванню можуть підлягати результати навчання отримані шляхом неформальної та/або інформальної освіти, що за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, які передбачені цією робочою програмою.

Оцінювання результатів аудиторної роботи здійснюється за наступними критеріями:

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Здобувач вищої освіти у повному обсязі опрацював матеріал (на належному рівні сформовані знання); упевнено оперує набутими знаннями; аналізує їх, робить власні висновки, здатен відповісти на питання, яке вимагає критичного мислення.
4	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє матеріалом (на достатньому рівні сформовані знання та вміння); аналізує його, робить відповідні висновки, уміє логічно висловити своє ставлення до отриманої інформації. Може відповісти на додаткове питання.
3	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє матеріалом (на достатньому рівні сформовані знання), може дати відповідь на додаткове питання у межах вивченої теми. Однак, не може навести приклад при розкритті змісту певного поняття
2	Здобувач вищої освіти не засвоїв всього програмового матеріалу, допускає незначні помилки, відповідає невпевнено, не завжди адекватно використовує терміни та поняття.
1	Здобувач вищої освіти не засвоїв значної частини програмового матеріалу, допускає суттєві помилки, не володіє поняттєвим апаратом
0	Здобувач вищої освіти не готовий до заняття, не відповідає на питання, що винесені на розгляд. Відсутність на занятті.

4.2 Критерії оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки студента

Кількість балів за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	- студент упевнено оперує обсягом навчального матеріалу і застосовує його для розв'язання проблем; - самостійно оцінює факти, явища, вільно висловлює власні думки; - може характеризувати та аналізувати історичну інформацію; - співвідносити події та процеси за періодами на основі наукової періодизації історичної науки; - знає історіографію розглядуваних проблем; - студент виявляє творчі здібності, вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати матеріал, наводити чисельні приклади; - вільно користується тематичними картами; - розуміє основні тенденції розвитку історичних проблем слов'янства;
82 – 89	- студент загалом володіє обсягом навчального матеріалу; - здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, наводити окремі власні приклади; - вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати основні теоретичні й фактологічні положення, явища, але відповідь може бути не зовсім змістовною, цілісною, послідовною, містити деякі фактологічні помилки, неточності; - студент робить незначні помилки, користуючись картою; - не завжди може вірно зробити висновок, добрати переконливі аргументи; - дає загальну характеристику подій (причини, наслідки, значення); - встановлює послідовність подій, характеризує причинно-наслідкові зв'язки між ними;
74 – 81	- студент загалом володіє обсягом навчального матеріалу; - здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, наводити окремі власні приклади; - вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати основні теоретичні й фактологічні положення, явища, але відповідь може бути не зовсім змістовною, цілісною, послідовною, містити деякі фактологічні помилки, неточності; - студент робить незначні помилки, користуючись картою; - не завжди може вірно зробити висновок, добрати переконливі аргументи; - не достатньо повно дає характеристику подій (причини, наслідки, значення); - на посередньому рівні встановлює послідовність подій, характеризує причинно-наслідкові зв'язки між ними;
64 – 73	- студент володіє навчальним матеріалом на початковому рівні; - може репродуктивно відтворити незначну частину теоретичного й фактологічного матеріалу; - виявляє знання і розуміння окремих положень курсу; - вміє на елементарному рівні аналізувати, робити узагальнення,

	порівняння, висновки; - визначає окремі ознаки подій, встановлює їх послідовність; - може дати стислу характеристику окремої постаті; - слабо орієнтується за картами;
60 – 63	- студент володіє навчальним матеріалом на початковому рівні; - може репродуктивно відтворити незначну частину теоретичного й фактологічного матеріалу; - виявляє знання і розуміння окремих положень курсу; - вміє на елементарному рівні аналізувати, робити узагальнення, порівняння, висновки; - визначає окремі ознаки подій, встановлює їх послідовність; - може дати стислу характеристику окремої постаті; - слабо орієнтується за картами;
35 – 59	- студент дуже слабо володіє навчальним матеріалом, нездатний елементарно розпізнавати і відтворити окремі факти, явища, події; - впізнає постать чи подію лише за детальним описом; - не визнає послідовності подій; - відсутні навички роботи з картами; - відповідь має уривчастий, незакінчений, незмістовний характер; - відсутня здатність викласти думку на елементарному рівні; - вибирає правильний варіант відповіді з двох запропонованих (на рівні “так – ні”);
1 – 34	- студент зовсім не володіє навчальним матеріалом, нездатний елементарно розпізнавати і відтворити окремі факти, явища, події; - не впізнає постать чи подію; - не визнає послідовності подій; - відсутні навички роботи з картами; - відповідь має уривчастий, незакінчений, незмістовний характер; - відсутня здатність викласти думку на елементарному рівні; - вибирає правильний варіант відповіді з двох запропонованих (на рівні “так – ні”).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
74–81	C	
64–73	D	
60–63	E	задовільно
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Ідентифікація та облік знань студентів проводиться, як правило, під час практичних (семінарських) занять з конкретних тем, а також під час складання заліку (в рамках усього матеріалу навчальної дисципліни).

Облік успішності враховує як ступінь підготовленості до практичних занять (в рамках опрацювання студентом лекційного матеріалу, відповідних нормативно-правових та інших актів і літератури; виконання самостійної роботи студентом), так і активність студента під час обговорення питань, розв'язання різного роду правових завдань і тестів.

Формами контролю є: поточний, проміжний та семестровий (підсумковий).

Здійснення *поточного контролю* забезпечується під час проведення практичних (семінарських) занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента. Формами проведення поточного контролю є: усне опитування студентів; написання й перевірка доповідей та рефератів; виступ з доповідями та рефератами; підготовка презентацій та їх захист; написання статей наукового характеру; вирішення практичних завдань (у т.ч. ситуаційних), тестів; організація проведення ділових ігор тощо.

Проміжний контроль відбувається у вигляді модульних контрольних робіт, що проводяться в письмовій формі та передбачають вирішення студентами контрольних завдань: надання відповідей на контрольні питання, вирішення (розв'язання) задач та тестів. Завдання для модульних контрольних робіт добираються в межах програмного матеріалу, що складає зміст відповідного модулю, згідно з кількістю студентів чи їх груп (за варіантами) шляхом змішування базових завдань, різноманітністю їх комбінування та варіювання.

Семестровий (підсумковий) контроль відбувається у вигляді заліку. При цьому враховуються результати оцінювання поточної роботи студентів.

Залік для студентів проводиться за питаннями, які добираються в межах програми, що складає зміст навчальної дисципліни.

Прозорість та відкритість окресленої системи контролю забезпечується шляхом попереднього ознайомлення студентів з цією системою.

Запроваджена у вищому навчальному закладі система контролю має на меті встановлення рівня, якості та змісту опанування студентом матеріалу навчальної дисципліни.

Зокрема, студент повинен:

- мати чітке загальне уявлення про теоретичні та практичні правові проблеми в рамках тематики дисципліни;
- знати базовий матеріал, що опановується під час лекційних та семінарських занять, а також віднесений на самостійне опрацювання (самостійна робота);

- володіти навичками оперування базовим матеріалом та нормативно-правовими, літературними й іншими джерелами, а також уміннями їх використовувати в інших дисциплінах та на практиці;

- вміти аналізувати ситуації та проблеми, що виникають у правовій діяльності, та знаходити можливі правові шляхи їх вирішення.

Прозорість та відкритість окресленої системи контролю забезпечується шляхом попереднього ознайомлення студентів з цією системою.

Додатково засобами та методами оцінювання й демонстрування результатів навчання можуть бути: тести, проекти, аналітичні звіти, реферати, есе, розрахункові роботи, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, інші види індивідуальних/групових завдань тощо.

6. Питання для самоконтролю

1. Міжнародне право: поняття, сутність, структура.
2. Історія міжнародного права. Проблема європоцентризму в міжнародному праві.
3. Розвиток сучасного міжнародного права (друга половина XX ст. – початок XXI ст.).
4. Держава як суб'єкт міжнародного права: критерії державності, міжнародна правосуб'єктність.
5. Визнання держави в міжнародному праві: поняття, види, юридичне значення.
6. Міжнародне правонаступництво держав: поняття, теорії.
7. Міжнародна правосуб'єктність субнаціональних територіальних одиниць (суб'єктів федерацій, автономій, адміністративно-територіальних одиниць).
8. Міжнародна правосуб'єктність народів (націй).
9. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних міжурядових організацій.
10. Міжнародна правосуб'єктність державоподібних утворень.
11. Особливості міжнародної правосуб'єктності неурядових організацій.
12. Міжнародна правосуб'єктність людини.
13. Міжнародний договір як джерело міжнародного права.
14. Міжнародно-правовий звичай як джерело міжнародного права.
15. Загальні принципи права як джерело міжнародного права.
16. Доктрина та рішення судових органів як допоміжні засоби встановлення норм міжнародного права.
17. Міжнародне «м'яке» право.
18. Класифікація та ієрархія норм міжнародного права.
19. Моністична та дуалістична теорії взаємодії міжнародного та національного права.
20. Імплементация норм міжнародного права: поняття і форми.
21. Підстави міжнародно-правової відповідальності держави.
22. Обставини, що виключають протиправність діяння держави.

23. Реституція і компенсація як форми відшкодування за міжнародно-протиправне діяння.
24. Сатисфакція як форма відшкодування за міжнародно-протиправне діяння.
25. Міжнародно-правові санкції та контрзаходи.
26. Міжнародно-правові зобов'язання, що виникають у зв'язку із заподіянням шкоди внаслідок учинення дії, що не становить міжнародно-протиправного діяння.
27. Юридичне значення надання згоди Верховною Радою України на обов'язковість міжнародного договору.
28. Стадії укладання міжнародного договору. Реєстрація й опублікування міжнародних договорів.
29. Тлумачення міжнародних договорів: поняття, види, основні правила.
30. Визнання міжнародних договорів недійсними: підстави, юридичні наслідки.
31. правонаступництво щодо міжнародних договорів. правонаступництво України щодо міжнародних договорів.
32. Державна територія: поняття, підстави зміни. Державні кордони.
33. Територіальне верховенство держави: поняття і міжнародно-правовий зміст.
34. Міжнародно-правова оренда державної території.
35. Міжнародно-правовий режим рік. Режим судноплавства по Дунаю.
36. Міжнародно-правовий режим Антарктики.
37. Внутрішні морські води: межі і міжнародно-правовий режим.
38. Територіальне море і прилегла зона: межі і міжнародно-правовий режим.
39. Міжнародні протоки і канали: поняття і міжнародно-правовий режим.
40. Виключна (морська) економічна зона: межі і міжнародно-правовий режим.
41. Континентальний шельф: межі і міжнародно-правовий режим.
42. Відкрите море: межі і міжнародно-правовий режим.
43. Повітряний простір держави та міжнародний повітряний простір: поняття і міжнародно-правовий режим.
44. Міжнародно-правовий режим космічного простору і небесних тіл.
45. Органи зовнішніх зносин держави: поняття і класифікація. Система органів зовнішніх зносин України.
46. Постійне дипломатичне представництво: поняття, функції, правовий статус приміщень, кореспонденції, документів та архівів.
47. Особи, які користуються дипломатичними привілеями та імунітетами. Поняття службового імунітету.
48. Недоторканність та імунітет від юрисдикції держави перебування членів персоналу постійного дипломатичного представництва.
49. Консульська установа: поняття, функції, правовий статус приміщень, кореспонденції, документів та архівів.
50. Особи, що користуються консульськими привілеями та імунітетами. Поняття службового імунітету.

51. Недоторканність та імунітет від юрисдикції держави перебування працівників консульської установи.
52. Дипломатичні й консульські митні та фіскальні привілеї та імунітети.
53. Спеціальні місії: поняття, функції, привілеї та імунітети.
54. Представництва держав при міжнародних організаціях: поняття, функції, привілеї та імунітети.
55. Організація Об'єднаних Націй: цілі діяльності, членство, організаційна структура.
56. Рада Європи: цілі діяльності, членство, організаційна структура.
57. Питання про природність і невід'ємність прав людини та можливість їхнього обмеження в міжнародному праві.
58. Питання про виключну внутрішню компетенцію держав у галузі прав людини.
59. Концепція прав людини за Загальною декларацією прав людини 1948 р. Юридична сила Декларації.
60. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 р.: історія прийняття, каталог прав, контрольний механізм.
61. [Перший] Факультативний протокол до Міжнародного пакту про громадянські і політичні права 1966 р.
62. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права 1966 р.: історія прийняття, каталог прав, контрольний механізм.
63. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. і протоколи до неї.
64. Європейський суд з прав людини: склад, юрисдикція, виконання рішень в Україні.
65. Процедура звернення з індивідуальною заявою до Європейського суду з прав людини.
66. Міжнародно-правовий захист прав дітей.
67. Міжнародно-правовий захист прав жінок.
68. Міжнародно-правовий захист прав національних, етнічних, релігійних і мовних меншин.
69. Міжнародно-правовий захист прав біженців.
70. Конфлікти юрисдикцій держав: поняття, причини, міжнародно-правові засоби усунення.
71. Міжнародне співробітництво в боротьбі з рабством, работоргівлею і торгівлею людьми.
72. Міжнародне співробітництво в боротьбі з катуваннями та іншими жорстокими, нелюдськими або такими, що принижують гідність, видами поводження і покарання.
73. Міжнародне співробітництво в боротьбі з тероризмом.
74. Міжнародне співробітництво в боротьбі зі злочинами проти безпеки цивільної авіації.
75. Міжнародне співробітництво в боротьбі з використанням ядерного матеріалу зі злочинною метою.

76. Міжнародне співробітництво в боротьбі з піратством.
77. Міжнародне співробітництво в боротьбі з незаконним обігом наркотиків і психотропних речовин.
78. Міжнародне співробітництво в боротьбі з організованою транснаціональною злочинністю.
79. Міжнародна правова допомога: поняття, обсяг і умови надання.
80. Екстрадиція в міжнародному праві. Українське законодавство про екстрадицію.
81. Міжнародне кримінальне право.
82. Міжнародне співробітництво в боротьбі з геноцидом.
83. Міжнародне співробітництво в боротьбі з апартеїдом.
84. Міжнародне співробітництво в боротьбі з расовою дискримінацією.
85. Міжнародне співробітництво в боротьбі з військовими злочинами.
86. Міжнародні кримінальні судові органи *ad hoc*.
87. Міжнародний кримінальний суд.
88. Міжнародна кримінальна відповідальність фізичних осіб.
89. Міжнародно-правове регулювання застосування сили в міжнародних відносинах.
90. Організація Об'єднаних Націй як універсальна міжнародна система колективної безпеки. Повноваження Ради Безпеки і Генеральної Асамблеї у випадку загрози миру або порушення миру.
91. Регіональні міжнародні системи колективної безпеки. Організація Північноатлантичного договору (НАТО).
92. Міжнародно-правовий режим ядерної зброї. Без'ядерний статус України.
93. Міжнародно-правове регулювання вирішення міжнародних спорів.
94. Дипломатичні способи вирішення міжнародних спорів.
95. Міжнародний Суд ООН: юрисдикція щодо вирішення спорів і надання консультативних висновків.
96. Міжнародно-правове регулювання ведення збройних конфліктів. Обмеження засобів і методів ведення війни.
97. Міжнародний захист жертв збройних конфліктів (поранених і хворих, військовополонених, цивільного населення).
98. Комбатанти і некомбатанти: критерії і юридичне значення розмежування. Правовий статус найманців.
99. Міжнародний комітет Червоного Хреста і його права згідно з міжнародним гуманітарним правом.
100. Міжнародно-правове регулювання ведення неміжнародних збройних конфліктів.

7. Програма навчальної дисципліни

Інформаційно-програмний зміст дисципліни «Міжнародне право» має наступний вигляд:

Модуль 1

Тема 1. Поняття, принципи, джерела та особливості міжнародного публічного права.

Тема 2. Суб'єкти міжнародного права.

Тема 3. Право міжнародних договорів.

Тема 4. Територія в міжнародному праві.

Тема 5. Право міжнародних організацій.

Модуль 2

Тема 6. Право зовнішніх зносин.

Тема 7. Міжнародне право захисту людських прав.

Тема 8. Міжнародна боротьба зі злочинністю.

Тема 9. Право Європейського Союзу.

8. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Обсяг та зміст навчальної дисципліни «Міжнародне право» залежить від профілю підготовки (може виражатися у загальному вигляді, стисло або ж максимально широко).

У процесі та за результатами опанування матеріалу навчальної дисципліни студенти повинні ретельно розглянути та з'ясувати сутність і структуру системи права й законодавства у сфері правового регулювання суспільних явищ та процесів нормами міжнародного права, а також наявні дискусійні й проблемні питання відповідної галузі.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

Назви тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	Усього	у тому числі			
		Лекції	Практ.	Конс.	Самост.
Тема 1. Поняття, принципи, джерела та особливості міжнародного публічного права	10	2	2		6
Тема 2. Суб'єкти міжнародного права	10	2	2		6
Тема 3. Право міжнародних договорів	10	2	2		6

Тема 4. Територія в міжнародному праві	10	2	2		6
Тема 5. Право міжнародних організацій	10	2	2		6
Разом за модулем 1	50	10	10		30
Тема 6. Право зовнішніх зносин	10	2	2		6
Тема 7. Міжнародне право захисту людських прав	10	2	2		6
Тема 8. Міжнародна боротьба зі злочинністю	10	2	2		6
Тема 9. Право Європейського Союзу	10	2	2	2	4
Разом за модулем 2	40	8	8	2	22
Усього годин	90	18	18	2	52
Консультації	2				
Разом	90				

Теми та план практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	
1	Поняття, принципи, джерела та особливості міжнародного публічного права	4	
2	Суб'єкти міжнародного права	2	
3	Право міжнародних договорів	2	
4	Територія в міжнародному праві	2	
5	Право міжнародних організацій	2	
6	Право зовнішніх зносин	2	
7	Міжнародне право захисту людських прав	2	
8	Міжнародна боротьба зі злочинністю	2	
9	Право Європейського Союзу	2	
	Усього годин	20	

Теми та план самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	
1	Поняття, принципи, джерела та особливості міжнародного публічного права	6	
2	Суб'єкти міжнародного права	6	
3	Право міжнародних договорів	6	
4	Територія в міжнародному праві	6	
5	Право міжнародних організацій	6	
6	Право зовнішніх зносин	6	
7	Міжнародне право захисту людських прав	6	
8	Міжнародна боротьба зі злочинністю	6	

9	Право Європейського Союзу	4	
	Усього годин	52	

9. Рекомендовані джерела інформації

Наведені далі нормативно-правові, літературні та інші рекомендовані джерела до навчальної дисципліни «Міжнародне право» систематизовані та структуровані наступним чином:

- Нормативно-правові та інші акти:
- Літературні джерела:

Нормативно-правові та інші акти:

1. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118#Text (дата звернення: 10.09.2024).
2. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів 1978 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_185#Text (дата звернення: 10.09.2024).
3. Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_048#Text (дата звернення: 11.10.2024).
4. Віденська Конвенція про консульські зносини 1963 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_047#Text (дата звернення: 11.10.2024).
5. Віденська Конвенція про спеціальні місії 1969 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_092#Text (дата звернення: 02.09.2024).
6. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй, 24 жовтня 1970 р. URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/intlaw_principles.shtml (дата звернення: 11.10.2024).
7. Договір з відкритого неба 1992 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_316#Text (дата звернення: 11.10.2024).
8. Договір про Антарктику 1959 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_224#Text (дата звернення: 11.10.2024).
9. Договір про нерозповсюдження ядерної зброї 1968 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_098#Text (дата звернення: 11.10.2024).
10. Договір про правонаступництво щодо зовнішнього

державного боргу та активів Союзу РСР 1991 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_155#Text (дата звернення: 11.10.2024).

11. Закон України «Про дипломатичну службу» від 7 червня 2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2449-19#Text> (дата звернення: 11.10.2024).

12. Закон України «Про правонаступництво України» від 12 вересня 1991 р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1543-12#Text> (дата звернення: 02.09.2024).

13. Закон України «Про міжнародні договори України» від 29 червня 2004 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text> (дата звернення: 02.09.2024).

14. Закон України «Про приєднання України до Конвенції про статус біженців та Протоколу щодо статусу біженців» від 10 січня 2002 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2942-14#Text> (дата звернення: 02.09.2024).

15. Загальна декларація прав людини 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text (дата звернення: 02.09.2024).

16. Заключний акт Наради з безпеки і співробітництва в Європі 1975 р. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/helsinsky-akt-47-rokiv-po-tomu> (дата звернення: 11.10.2024).

17. Європейська конвенція про громадянство 1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_004#Text (дата звернення: 02.09.2024).

18. Європейська конвенція про видачу правопорушників 1957 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_033#Text (дата звернення: 11.10.2024).

19. Конвенція про захист цивільного населення під час війни 1949 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154#Text (дата звернення: 02.09.2024).

20. Конвенция о предотвращении и наказании преступлений против лиц, пользующихся международной защитой, в том числе дипломатических агентов 1973 р. URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/int_protected_persons.shtml (дата звернення: 02.09.2024).

21. Конвенция о рабстве 1926 г. URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/convention_slavery.shtml (дата звернення: 02.09.2024).

22. Конвенция против пыток и других жестоких, бесчеловечных или унижающих достоинство видов обращения и наказания 1984 г. URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/torture.shtml (дата

звернення: 02.09.2024).

23. Конвенції Організації Об'єднаних Націй з морського права 1982 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/728-14#Text> (дата звернення: 02.09.2024).

24. IV Конвенція про закони і звичаї війни на суходолі та додаток до неї: Положення про закони і звичаї війни на суходолі 5(18) жовтня 1907 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_222#Text (дата звернення: 02.09.2024).

25. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини) 1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення: 02.09.2024).

26. Конвенція про запобігання злочину геноциду та покарання за нього 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_155#Text (дата звернення: 02.09.2024).

27. Європейська конвенція про незастосування строків давності до злочинів проти людяності та воєнних злочинів 1974 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_125#Text (дата звернення: 02.09.2024).

28. Конвенція про права дитини 1995 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text (дата звернення: 02.09.2024).

29. Конвенція про режим судноплавства на Дунаї 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_175#Text (дата звернення: 02.09.2024).

30. Конвенція про статус апатридів 1954 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_232#Text (дата звернення: 02.09.2024).

31.

32. Статут ООН 1945 р. URL: https://treaties.un.org/doc/Publication/UNTS/No%20Volume/Part/un_charter.pdf (дата звернення: 11.10.2024).

33. Міжнародний трибунал щодо колишньої Югославії 1991 р. URL: <https://www.icty.org/> (дата звернення: 02.09.2024).

34. Міжнародний трибунал щодо Руанди 1994 р. URL: <https://www.un.org/ru/law/icttr/charter.shtml> (дата звернення: 02.09.2024).

35. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації 1965 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_105#Text (дата звернення: 02.09.2024).

36. Статут Міжнародного Суду 1945 р. URL: <https://www.un.org/ru/icj/statut.shtml> (дата звернення: 02.09.2024).

37. Статут міжнародної організації кримінальної поліції ІНТЕРПОЛ, 1956 р. URL:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_142#Text (дата звернення: 02.09.2024).

38. Статут Ради Європи 1949 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_001#Text (дата звернення: 02.09.2024).

Літературні джерела:

1. Анцелевич Г.О. Міжнародне публічне право: підручник / Г.О. Анцелевич, О.О. Покрещук; ред. Г. О. Анцелевич; рец.: О. Ф. Висоцький, Л. П. Тимченко; Українська академія зовнішньої торгівлі. К.: Алерта, 2005 (Кам'янець-Подільський). 424 с.
2. Буткевич В.Г., Мицик В.В., Задорожній О.В. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник для студ. вищ. навч. закладів за спец. "Міжнародне право", "Міжнародні відносини" / В. Г. Буткевич (ред.). К.: Либідь, 2010. 608с.
3. Буткевич В.Г., Войтович С. А., Григоров О. М., Заблоцька Л. Г., Задорожній О. В. Міжнародне право: Основні галузі: Підручник для студ. вищих навч. закл. за спец. "Міжнародне право", "Міжнародні відносини" / В.Г.Буткевич (ред.). К.: Либідь, 2011. 814с.
4. Войціховський А. В. Міжнародне право : підручник / А. В. Войціховський; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 544 с.
5. Гулієв А.Д. Право зовнішніх зносин: підручник / А. Д. Гулієв; наук. ред. А. І. Кудряченко; рец.: І. О. Кулієв [та ін.]; Національний авіаційний університет. [б. м.]: НАУ, 2012 (К.). 488 с.
6. Дмитрієв А.І., Муравйов В.І. Міжнародне публічне право: Навч. посіб. / Київський ун-т права; Інститут міжнародних відносин Київського національного ун-ту ім. Тараса Шевченка / Ю. С. Шемшученко (відп.ред.), Л.В. Губерський (відп.ред.). Стереотип. вид. К.: Юрінком Інтер, 2011. 638 с.
7. Krupenya I. The Ukrainian crisis: a Test for the Rule of Law / I. Krupenya. Social and legal aspects of the development of civil society institutions: collective monograph. Part I. Warsaw: BMT Erida Sp.z o.o., 2019. С. 19–32.
8. Крупеня І.М. «English textbook for international relations professionals»: навч. посіб. Київ: Вид-во КиМУ, 2020. 203 с.
9. Крупеня І.М. Дипломатична та консульська служба: навч. посіб. Київ: Вид-во КиМУ, 2019. 285 с.
10. Кресін О.В. Корінні народи: міжнародне право та законодавство України. Монографія. Нова права, Київ 2021., 168с.
11. Міжнародне право: підручник / В. А. Ліпкан, В. Ф. Антипенко, С. О. Акулов та ін.; ред. В. А. Ліпкан. К.: КНТ, 2009 (К.). 752 с.
12. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав

людини: посіб. для підгот. до зовн.незалеж.оцінювання/ Сироїд Т.Л., Гавриленко О.А., Фоміна Л.О.; за заг. ред. Сироїд Т.Л.- 4-е вид., перероб. і допов.- Харків: Право, 2021.462с.

13. Черкес М.Ю. Міжнародне право: підручник / М. Ю. Черкес; рец.: В. П. Плавич, Є. В. Додін; Одеська національна юридична академія. К.: Правова єдність, 2009 (К.). 392 с.

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою)

Підручники та навчальні посібники, перелік яких наведений у змісті цієї програми.

11.Інформаційні інтернет-ресурси

1. <http://zakon.rada.gov.ua/>
2. <http://www.president.gov.ua/>
3. <https://mfa.gov.ua/>
4. <http://www.kmu.gov.ua/>
5. <http://www.me.gov.ua/>
6. <https://minjust.gov.ua/>
7. <http://sshdir.org.ua/>
8. <https://www.un.org/>
9. https://european-union.europa.eu/index_en?prefLang=uk
10. https://curia.europa.eu/jcms/jcms/j_6/en/
11. <https://www.icc-cpi.int/>
12. <https://www.icj-cij.org/>
13. <https://www.nato.int/>
14. <https://www.osce.org/>
15. <https://library.law.yale.edu/>
16. <https://www.icty.org/>
17. <https://gdip.com.ua/>
18. <http://ials.sas.ac.uk/library/library.asp>
19. <http://yport.inf.ua/sravnitelnoe-pravovedenie-osnovnyie-pravovyye.html>.
20. <https://www.deutsche-digitale-bibliothek.de/>